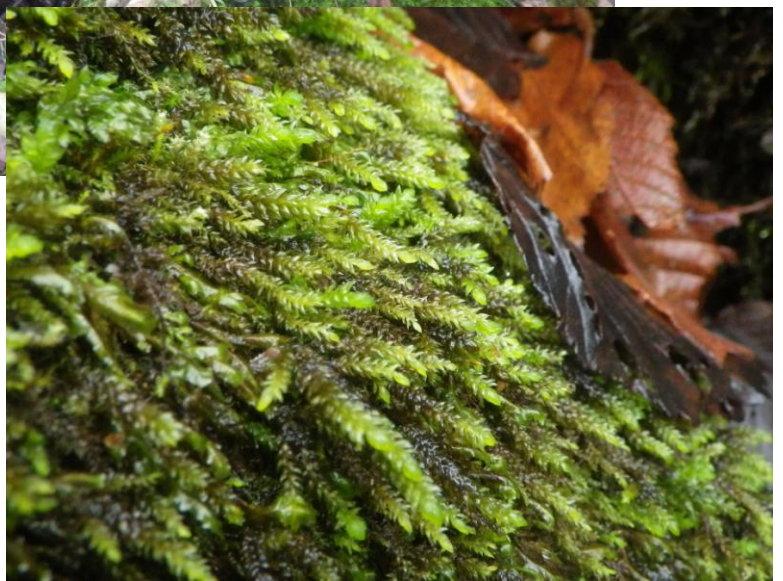

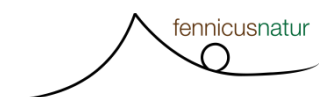
Naturvärdesinventering av Flahult 2:328 mfl Norrahammar

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Allmän beskrivning av naturmiljön	3
Metodik och avgränsning.....	3
Begreppet rödlistad art och naturvårdsart.....	3
Resultat	4
Rödlistade arter.....	5
Områden med biologiska naturvärden.....	6
Områdesredovisning.....	6
Litteratur	12

Framsidans bilder visar den sällsynta mossan trubbig räsvansmossa samt området där den växer.

Detta är en projektrapport skriven av Fennicus Natur AB. Företaget drivs av Mikael Hagström. Fennicus Natur genomför såväl bredare allmänekologiska inventeringar som mer specialiserade inventeringar av kryptogamer och fåglar. Företaget skriver också skötselplaner, genomför guidningar och håller enstaka föredrag. Samtliga foton är tagna av Mikael Hagström.

Sammanfattning

Inventeringsområdet består av olika typer av skogsmiljöer med höga naturvärden sida vid sida med kraftig påverkade antropogena miljöer. Högst värden finns kring en liten bäck som rinner genom områdets norra del samt i en brant sluttning bevuxen med gammal lövskog. Kring bäcken finns en rik flora av både kärlväxter och mossor. Här finns bland annat de sällsynta arterna trubbig rävsvars-mossa och storgroë. Sannolikt finns också en rik lägre fauna och svampflora i området.

Inom området hittades inga företeelser som omfattas av generellt biotopskydd.

Allmän beskrivning av naturmiljön

Inventeringsområdet består av en brant västvänd sluttning ner mot Tabergsdalen, genomskuren av en bäckravin. Området är i huvudsak skogsklätt, men genomkorsat av ganska många kraftledningsgator och högst upp finns ett nytt kalhygge. Skogen domineras av lövträd men de högre partierna innehåller också en del gran och framförallt tall. På flera ställen i sluttningen tränger grundvatten fram och bildar små källkärr. Sluttningens lägre delar är frodiga och hyser en rik flora.

Metodik och avgränsning

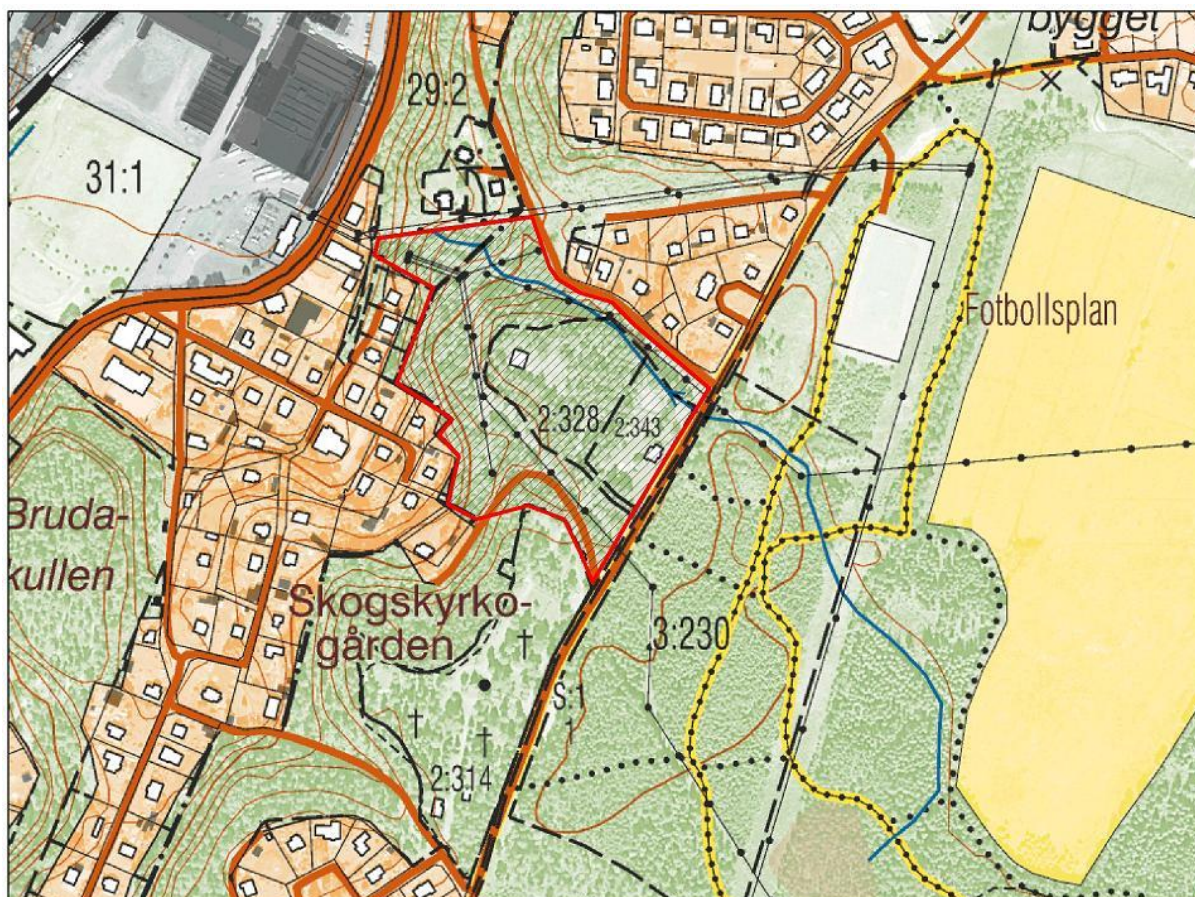
Inom det avgränsade inventeringsområdet (se Karta 1) har naturvärdesinventering genomförts, som i huvudsak följer ”Svensk standard för naturvärdesinventering SS 199000 2014” med ambitionsnivå ”Medel” och tilläggen ”Naturvärdesklass 4” och ”Generellt biotopskydd”. Avvikelse mot standarden föreligger främst genom att inventeringen genomfördes under tidig vinter (22:e november) dvs. utanför rekommenderat tids spann. Detta innebär i praktiken att markfloran bara kunnat bedömas hjälpligt och att en hel del arter som finns i området inte varit möjliga att hitta.

Metodiken innebär förenklat att områden med större positiv betydelse för biologisk mångfald än den genomsnittliga miljön redovisas och beskrivs samt klassas i en fyrgradig skala där klass 1 är högsta naturvärde (av stor betydelse på nationell eller global nivå), klass 2 är högt naturvärde (av stor betydelse för biologisk mångfald på regional nivå), klass 3 är påtagligt naturvärde, klass 4 är områden av visst värde för biologisk mångfald. För ytterligare detaljer om metodik och klassning hänvisas till standarden.

Begreppet rödlistad art och naturvårdsart

Rödlistade arter är arter som minskar, är särskilt känsliga för pågående markanvändning eller är så sällsynta att de löper risk att dö ut från landet enligt ArtDatabankens expertkommittéer (Gärdenfors, U (ed) 2015). De rödlistade arterna delas in i olika kategorier utefter hur stor risken för att de ska dö ut från Sverige bedöms vara. Kategorin **NT** är den kategori som innebär den lägsta risken men ändå nästan hotade (Near Threatened), **VU** står för Vulnerable = sårbar, **EN** står för Endangered dvs starkt hotad, **CR** står för Critically Endangered akut hotad och sedan finns en kategori **DD**, Data Deficient, där arter som man saknar tillräcklig kunskap om men som ändå tros hamna inom rödlistan hamnar.

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Med naturvårdsarter avses i detta fall skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter för Natura 2000-naturtyper, ansvarsarter och signalarter.

Karta 1: Översiktskarta över det undersökta området (rastrerat).

Resultat

Resultatet av inventeringen redovisas i en områdesdel med översiktligt beskrivna områden med naturvärden samt med hjälp av kartor som redovisar växtplatser för rödlistade arter. Förutom de rödlistade trädslagen ask och skogsalm så påträffades förekomster av de rödlistade arterna trubbig rävsvansmossa och storgröe (se karta 2 nedan för lokalisering). De rödlistade trädslagen alm och ask minskar kraftigt till följd av sjukdomar och är inte knutna till särskilt artrika eller hotade miljöer vilket de flesta andra rödlistade arter är. Därför bedöms de inte som naturvårdsintressanta trots rödlistningen. Området har också viss betydelse för fågelfaunan. Ädellövskogen ner mot Tabergsdalen (som sträcker sig en bra bit utanför inventerat objekt) har betydelse för flera arter hackspettar liksom hålhäckande fåglar som stare, svartvit flugsnappare och mesar.

Beståndet direkt norr om det inventerade har visat sig hysa en rik svampflora med en rad naturvårdsintressanta arter och detsamma torde gälla sluttningarna i detta område.

Inom området påträffades inga företeelser som omfattas av generellt biotopskydd.

Karta 2: Platser med naturvårdsintressanta rödlistade arter och naturvårdsarter förutom de allra mest utbredda.

Rödlistade arter

Storgröe *Poa remota* NT

Storgröe är ett storgvuxet gräs med plattade skott och friskt ljusgrön färg. Arten växer i källmiljöer samt längs bäckar i lövskogsområden med rik mark. Arten är känslig för markavvattning samt omvandling av lövskog till barrskog.

Trubbig räsvansmossa *Thamnobryum neckeroides* DD

Trubbig räsvansmossa är en mycket storgvuxen mossor som trivs bäst på stenblock och lodytor i rika lövskogsmiljöer kring bäckar och sippervattenstråk. Arten är sällsynt och hotas av att växtplatserna förstörs genom avverkning, markavvattning, rätande av vattendrag, kulvertering och omförande av lövskog till barrskog.

Skogsalm *Ulmus glabra* CR

Skogsalm är ett av våra vanligare ädellövträd på kalkrika friska jordar. Arten är hårt drabbad av almsjukan och en stor del av populationen kring södra Vättern har dött, och det ser ut på ett likartat sätt i stora delar av södra Sverige.

Ask *Fraxinus excelsior* EN

Ask är ett utbredd ädellövträd som trivs på kalkrik mark där det ibland dominerar. Kring södra Vättern förekommer det mest på jordar som tidvis är blöta eller i vart fall fuktiga men kan också växa ordentligt torrt i branterna längs Vättern. Arten har drabbats av askskottssjuka vilket har lett till hög dödlighet, framförallt i sydöstra Sverige men även området är drabbat.

Områden med biologiska naturvärden

Vid inventeringen identifierades 5 objekt med ett förhöjt naturvärde. Två av dessa bedömdes ha högt naturvärde (klass 2), ett påtagligt naturvärde (klass 3) och två med visst naturvärde (klass 4).

Områdesredovisning

Karta 3: Naturvärdesobjekt med nummer.

Område 1**0,07 ha****Bäck****Klass 3, Påtagligt naturvärde****Naturvärdesbedömning**

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till bäckmiljön med dess naturliknande lopp med block och småfall. Här finns också ett visst artvärde knutet till den frodiga och rika floran även om den delvis är påverkad av kraftigt invasiva arter. Här kan också enstaka naturvårdsintressanta landsnäckor och mossor finnas.

Beskrivning

Området utgörs av en liten bäck som raskt rinner utför en brant västsluttning under en stor kraftledning. Sannolikt är loppet något uträtat men delar följer sitt naturliga lopp. Längs bäcken finns en del mossklädda block och här finns en rik flora. Här finns bland annat lundelm, skärmstarr och enstaka planta svart trolldruva. I den övre delen finns dessvärre också införda kraftigt invasiva växter som jättebjörnloka och någon art slide.

Skötsel

De invasiva växterna bör tas bort eller i vart fall hindras från ytterligare expansion. Inga ytterligare grävningar bör ske i bäcken eller dess direkta närhet.

Naturvårdsarter

Svart trolldruva, skärmstarr, lundelm.

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten.

Område 2

0,2 ha

Bäckravin

Klass 2, Högt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till bäckmiljön med dess naturliga lopp samt till mossiga block, död ved, lövträd och hasselbuketter. Området har ett högt artvärde knutet till kärlväxt och mossflora där en rad naturvårdsintressanta arter förekommer där några är rödlistade.

Beskrivning

Området består av en liten dalgång med en liten bäck som rinner fram bland mossiga stenblock och lövträd. I den nedre delen finns också en del grövre stockar med lövved. Tvärs genom området går en kraftledning med tillhörande kraftledningsgata. Området är frodigt och här finns en rik flora med växter som bäckbräsa, lundelm, strutbräken och det ovanliga gräset storgröe men också några exemplar av den invasiva jättebjörnlokan. I trädskiktet finns lönn, alm, hassel, rönn, asp, gråal, sälg och enstaka björk och ask. Mossfloran på trädbaser och stenblock längs med bäcken är rik med flera intressanta arter, bland annat den rödlistade arten trubbig räsvansmossa.

Skötsel

Om naturvärdet ska bestå är det viktigt att inga ingrepp i bäcken sker och att lövskogsmiljön i närområdet inte naggas ytterligare i kanten. Sannolikt är också kvalitén på vattnet viktig vilket man kan komma behöva ta hänsyn till vid exploateringar uppströms objektet.

Naturvårdsarter

Lundelm, storgröe (NT), strutbräken, trubbig räsvansmossa (DD), trubbfjädermossa, gul hårgräsmossa, västlig husmossa, platt fjädermossa, kvarnbäckmossa, vridmossa, västlig hakmossa krusig ulota, blåsflikmossa, jaguarfläck, skriftlav, kantarellmussling,

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten.

Område 3

0,1 ha

Lövskog

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den rika lövskogsmiljön med sin stora variation av trädslag och trädåldrar. Marken ser också lämplig ut för en rik svampflora. Områdets naturvärden har skadats av intilliggande avverkning.

Beskrivning

Området består av en nordvänd ravinsluttning ner mot en liten bäck. Här finns ett varierat trädskikt vad gäller trädslag och åldrar där gråal dominerar med inslag av björk, gran, ek, alm, sälg och rönn. Här finns också gott om hassel. Mikroklimatet är ganska fuktigt vilket kan gynna en del krävande mossor och lavar. Jordarten är sandig vilket ofta är gynnsamt för ovanliga svampar.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att lämna området orört.

Naturvårdsarter

krushättemossa, skriftlav (riklig),

Källor

I fält

Osäkerhet:

Relativt stor. Osäkerheten ligger i huruvida här finns en artrik och skyddsvärd svampflora eller inte.

Område 4**0,5 ha****Tallskog****Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till skogsmiljön med gamla tallar och enstaka gammalt lövträd. Området kan hysa enstaka rödlistad art bland marksvamparna.

Beskrivning

Området består av en högt belägen blandskog dominerad av äldre tallar på sandig mark. Förutom tallar så finns enstaka gammal björk och sälg samt en del yngre gran, tall, björk, rönn och hassel. Marken är ganska rik och sandig vilket är gynnsamt för en rik svampflora. Området är delat av en kraftledningsgata och en liten väg.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att de gamla träden får stå kvar tillsammans med en påtaglig andel av de yngre.

Naturvårdsarter

-

Källor

I fält

Osäkerhet:

Relativt stor. Osäkerheten ligger i huruvida här finns en artrik och skyddsvärd svampflora eller inte. I så fall ska området klassas upp en nivå.

Område 5**0,7 ha****Lövskog****Klass 2, Högt naturvärde****Naturvärdesbedömning**

Området har ett högt biotopvärde knutet till skogsmiljön med gamla lövträd, bergbranter och flera källmiljöer. Källmiljöerna i synnerhet är en hotad och värdefull naturtyp. Området har ett visst till påtagligt artvärde för lavar, mossor, svampar och kärlväxter och sannolikt också för marksvampar, lövskogsfåglar och landsnäckor.

Beskrivning

Området består av en brant sluttning vänd mot sydväst. Här växer en gammal lövskog dominerad av björk, ek, klibbal och gråal med inslag av gran, asp, rönn, sälg, alm och enstaka skott av ask. I buskskiktet finns en hel del hassel. I sluttningen finns en bergbrant och flera platser där grundvatten sipprar fram ur den sandiga jordarten och bildar ett system med källkärr. I de fuktiga delarna dominerar skärmstarr medan torra delar hyser örter som t ex blåsippa. På en grov nedfallen gren växer den regionalt sällsynta västliga rosttickan. På trädbaser och block växer blåsflikmossa och enstaka fläck med trubbfjädermossa.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att lämna området helt utan ingrepp.

Naturvårdsarter

Blåsflikmossa (riklig), trubbfjädermossa, skärmstarr (riklig), glansfläck, skriftlav, västlig rostticka

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Litteratur

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm.

Gärdenfors, U. (ed.) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck, T. 1995. Ekologisk katalog över lavar. ArtDatabanken, Uppsala.

Nitare, J. (red). Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, 2005

Swedish standards institute. SS_199000_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning

Swedish standards institute. SIS-TR_199001_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000

Artportalen www.artportalen.se. Uttag 2016-11-17

Kommunalt naturvårdsprogram